

**Марганецький коледж
ДВНЗ «Національний гірничий університет»**

**І Н С Т Р У К Ц І Я №34
з охорони праці проходження навчальних практик
(ознайомлювальної, практики по вивченню гірничого обладнання,
практики на отримання робітничої професії)**

м. Марганець

2016 р.

Затверджено
Наказом директора
МК ДВНЗ «НГУ»
від 07.12.2016 р. № 74 Г
Івановою В.І.

І Н С Т Р У К Ц І Я №34
з охорони праці проходження навчальних практик
(ознайомлювальної, практики по вивченню гірничого обладнання,
практики на отримання робітничої професії)

м. Марганець

2016 р.

Загальні положення

1. Всі студенти до початку екскурсії повинні прослухати в коледжі інструктаж з техніки безпеки та з правил пожежної безпеки, правил особистої поведінки на поверхні промислових майданчиків та в гірничих виробках гірничих підприємств.
2. Студенти зобов'язані строго виконувати правила техніки безпеки та пожежної безпеки, дотримуватися дисципліни та виконувати всі розпорядження та вказівки осіб технічного нагляду і керівника екскурсії.
3. Студенти повинні дбайливо відноситися до шахтного оснащення, а саме світильників, саморятівників, спецодягу.
4. Студенти повинні бути навчені правилам користування саморятівниками та первинними засобами пожежогасіння.

При пересуванні по поверхні на промислових майданчиках гірничого підприємства, забороняється ходіння:

- по залізничних коліях;
- за проїзної частини автомобільних доріг.

Забороняється переходити залізничні колії у невстановлених місцях. Забороняється ходіння та перебування в зоні роботи вантажопідйомних кранів, екскаваторів та інших машин і механізмів. Забороняється стояти, проходити, а також працювати під піднятим вантажем.

При транспортуванні вантажу краном необхідно відходити на безпечну відстань. Студенти повинні дотримуватися правил безпеки при пересуванні в галереях та підземних переходах.

Кожен, хто помітив небезпеку, яка загрожує людям чи підприємству, зобов'язаний негайно повідомити особі технічного надзору та керівнику екскурсії і прийняти заходи для її ліквідації.

Спуск у шахту та проїзд по виробках

1. Перед початком екскурсії зі спуском в шахту студенти повинні пройти інструктаж з техніки безпеки, повинні бути навчені правилам користування саморятівниками ШСМ – 30 та первинними засобами пожежогасіння (вогнегасником, піском, водою і т.д.).
2. Перед спуском у шахту студенти повинні бути ознайомлені з головним і запасними виходами із шахти на поверхню, а також з правилами особистої поведінки під час аварій та правилами знаходження у камері аварійного повітропостачання (КАВС).
3. Забороняється допуск до екскурсії на територію шахти студентів, які знаходяться в стані алкогольного та наркотичного сп'яніння.
4. Перед спуском у шахту студент зобов'язаний взяти в ламповій акумуляторний світильник, саморятівник.
5. Спускаючись у шахту студент зобов'язаний бути у справному спецодязі, взутті та касці.
6. При отриманні акумуляторного світильника, студент зобов'язаний впевнитися в тому, що:
 - лампочка горить ярко, обидві нитки розжарювання в справному стані;
 - запобіжне скло ціле;
 - електроліт не проливається;
 - корпус цілий, кришка щільно закрита та запломбована.

Спуск в шахту з несправним акумуляторним світильником забороняється. Саморятівники та світильники повинні бути індивідуально закріплені на кожному студенті.

7. Входити в кліть чи виходити з неї можна тільки з дозволу сигналіста або ствольового

8. Вихід із кліті дозволяється тільки в одному напрямку після повної її зупинки, після дозволу ствольного.
9. Відчиняти двері кліті робітникам (студентам), які в ній знаходяться, забороняється. Двері повинен відчиняти тільки ствольний або сигналіст.
10. У кліті слід ставати вздовж її довгих сторін обличчям у бік дверей і триматися руками за поручні.
11. Забороняється під час руху кліті висовуватися з неї, виставляти з борту кліті предмети, які перевозять.
12. Чекати кліть дозволяється тільки у місцях очікування не ближче 4 метрів від решітки, яка убезпечує ствольне відділення.
13. При відвідуванні очисних і прохідницьких вибоїв забороняється знаходитись у робочій зоні біля робочого органа комбайна навантажувальної машини, лебідок та інших механізмів.
14. При перевезенні студентів у спеціальних пасажирських вагонах, забороняється під час руху потягу виходити і входити із вагонів, а також висовуватися із них.
15. При пересуванні студентів по очисним виробкам необхідно виконувати вимоги знаку «Бережись тролейного дроту!» та нагадувати студентам про небезпечну напругу дроту у 275В.
16. Забороняється перевезення людей на горизонтальних та похилих конвеєрах, тому що вони не обладнані для таких цілей.
17. Кожний студент після виїзду з шахти повинен негайно здати в лампову акумуляторний світильник та саморятівник під підпис у журналі ламповщині.
18. Після здачі акумуляторних світильників студенти повинні промити руки з милом або пройти помивку в душових АБК шахти та пройти на автобусну зупинку для відправки з території шахти.

Пересування по виробках

1. Після виходу із кліті в шахту студенти зобов'язані слідувати за керівником екскурсії, на відстаючи від групи, не затримуючись у навіколовому дворі та не заходячи в інші виробки. Порядок прямування: супроводжуючий від шахти – студенти – керівник екскурсії від коледжу. Категорично забороняється заходити в загороджені ґратами виробки.
2. Забороняється переходити через підйомне відділення стволів: перехід дозволяється тільки по обхідній виробці.
3. Пересування по шахті без включеного індивідуального світильника забороняється. Студенти повинні суворо дотримуватись попереджувальних знаків і сигналів, які встановлені в шахті.
4. Пересуватися в шахті необхідно тільки по виробках, по яким дозволено ходіння. Забороняється переходити між вагонетками потягу або переповзати через них.
5. При пересуванні по виробках забороняється братися руками за кабелі, дроти, торкатися електромеханізмів та електроустановок.
6. Пересуваючись по відкотувальній виробці, студенти повинні слідувати збоку рейкових шляхів по прохідці, призначеної для проходу людей.
7. При наближенні поїзда треба зупинитися біля стінки виробки з боку проходу для людей та пропустити поїзд.
8. При необхідності зупинки потягу необхідно дати сигнал машиністу рухом світильника поперек виробки.
9. Забороняється проїзд людей на електровозах, вагонетках, платформах та інших транспортних засобах, які не призначені для перевезення людей, а також самовільна посадка у будь-які транспортні засоби.
10. Про кожний нещасний випадок студент або найближчий свідок нещасного випадку повинен негайно повідомити особі технічного нагляду шахти або керівникові екскурсії.

Правила особистої поведінки

Загальні положення

1. Усі студенти, які знаходяться на екскурсії в підземних виробках шахти повинні твердо знати правила поведінки в аварійній обстановці, місця, де розташовуються засоби протиаварійного захисту та саморяткування, засоби пожежогасіння і вміти користуватися ними.
2. Особи, що знаходяться в шахті і помітили ознаки аварії, зобов'язані:
 - негайно повідомити про це гірничому диспетчеру або змінному інженерно-технічного працівникові;
 - прийняти всі можливі заходи до ліквідації аварії в її початковій стадії, до надання першої допомоги постраждалим, ліквідації аварії або її наслідків.
3. Усі працівники шахти зобов'язані твердо засвоїти такі основні правила особистої поведінки при аваріях.

Пожежа

1. Раптова зміна напрямку вентиляційного струменя служить сигналом до виходу на поверхню; при виявленні диму необхідно включитися в саморятівник і рухатися по ходу вентиляційного струменя до найближчих виробок зі свіжим струменем повітря та до запасних виходів. Зміна напрямку вентиляційного струменя під час руху свідчить, що пожежа сталася в основних виробках, які подають повітря або в надшахтних будівлях стволів, які подають повітря, та вироблено загальне шахтне реверсування вентиляційного струменя. У цьому випадку необхідно продовжити рух назустріч реверсовуваному струмені свіжого повітря, не вимикаючись із саморятувальника.
2. При виявленні вогнища пожежі, перебуваючи з боку свіжого струменя повітря необхідно включитися в саморятівник респіратор і розпочати гасіння первинними засобами пожежогасіння. При горінні електропускової

апаратури силових кабелів необхідно відключити подачу електроенергії на аварійні агрегати.

3. При пожежі у вибої тупикової виробки необхідно включитися в саморятівник респіратор і розпочати гасіння первинними засобами. Якщо неможливо загасити пожежу наявними засобами, слід вийти з тупикової виробки на свіжий струмінь і відключити подачу електроенергії на механізми. При пожежі в тупиковій виробці на деякій відстані від вибою, в якому перебувають люди, необхідно взяти наявні засоби пожежогасіння та саморяткування (саморятівники та респіратори) та при появі диму - включитися в них і прямувати до виходу з тупикової виробки. При зустрічі вогнища пожежі прийняти всі можливі заходи до переходу через вогнище і його гасіння. Якщо перейти через вогнище неможливо і загасити його не вдалося, то необхідно відійти від вогнища та приготувати підручні матеріали для зведення перемичок (вентиляційні труби, дошки, спецодяг, цвяхи). Як тільки подача повітря з вентиляційних трубопроводів припинилася, слід встановити якомога ближче до вогнища пожежі дві-три перемички, відійти до вибою і чекати приходу рятувальників, використовуючи засоби життєзабезпечення: стиснене повітря, респіратори пункту ВГРС, засоби групового захисту.

4. При пожежах в надшахтних та виробничо-побутових будівлях і спорудах, люди, які знаходяться в них, зобов'язані повідомити про пожежу гірничому диспетчеру, приступити до гасіння первинними засобами (вогнегасники, пісок, вода та ін.). При неможливості ліквідації пожежі необхідно вийти на свіже повітря в безпечне місце.

Обвалення

Необхідно зупинити ведення робіт, вимкнути електроенергію на аварійній дільниці. Люди, захоплені обваленням, повинні вжити заходів до звільнення постраждалих, які перебувають під завалом, встановити характер обвалення і можливість безпечного виходу через купольну

частину виробки. Якщо вихід неможливий слід встановити додаткове кріплення і приступити до розбирання завалу.

У випадку, коли це неможливо, чекати приходу гірничих рятувальників, подаючи сигнали за кодом по металевим твердим предметам:

- при обваленні в підготовчих виробках - рідкісні удари по кількості людей, які знаходяться в місці обвалу;
- при обваленні в лаві крутого падіння - перші удари - номер уступу, а потім з перервою 10-15 секунд - кількість у ньому людей.

Підтвердження того, що інформація прийнята слугує повторення сигналу гірничими рятувальниками.

У разі, коли захоплені обваленням люди знаходяться в тупиковій частині виробки необхідно роз'єднати трубопровід стисненого повітря і встановити в 5-10м від забою вітрильну перемичку для запобігання надходження газу, при цьому люди повинні знаходитися між перемичкою і завалом.

Затоплення (прорив пливуну)

Необхідно вжити заходів по наданню допомоги потерпілим, виходити по найближчих виробках до стовбурів по ходу руху води (пливуна). Якщо люди відрізані водою (пливуном) в тупиковій виробці, необхідно відкрити стиснене повітря, приступити до спорудження перемички, яка буде затримувати повітря, з підручних матеріалів (дошки, шпали, накати, вентиляційні труби), заощаджувати їжу, воду, тепло і чекати приходу гірських рятувальників, використовуючи найбільш високі місця гірничої виробки, подавати сигнали ударами по трубах і металевих кріпленнях.

Загазування

Слід включитися в саморятувальник ізолюючий, виходити з загазованих виробок, відключити електроенергію і поставити знак, який забороняє вхід до вироблення (захрестити вироблення).

Якщо загазування виникло через трубопровід стисненого повітря

(пожежа на компресорній), необхідно перекрити засувку на трубопроводі, не користуватися камерами аварійного повітропостачання (КАПП).

При проникненні в гірничі виробки сильнодіючих отруйних речовин необхідно після виведення людей відключити ВМП, припинити подачу стисненого повітря на аварійну ділянку і викликати ВГРЧ.

Тривале відключення електричної енергії.

Необхідно з'ясувати причини аварійної ситуації, припинити роботи в тупикових виробках і через 30 хвилин вийти з них на виробки зі свіжим струменем повітря. Через дві години після відключення електроенергії, одягнути саморятівники і податися назустріч свіжому струмені до стовбурів для виходу на поверхню.

Зав. практиками

(посада розробника інструкції)

(підпис)

С.І. Швець

(ініціали, прізвище)

Погоджено:

Голова профспілки

МК ДВНЗ «НГУ»

(посада розробника інструкції)

(підпис)

О.В. Учасва

(ініціали, прізвище)

Інженер з ОП

(посада розробника інструкції)

(підпис)

Т.Б. Тарабанська

(ініціали, прізвище)